

Täysistunto

Torstai 29.4.2021 klo 16.00—17.03

3.2. Suullinen kysymys EU:n elpymisrahoituksesta (Harry Harkimo liik)

Suullinen kysymys SKT 89/2021 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Arvoisat edustajat! Yritetään palata taas siihen, että yksi kysymys yhdelle ministerille. Edustaja Harkimo näyttää esimerkin.

Keskustelu

16.13 **Harry Harkimo liik:** Arvoisa puhemies! Suomi on saamassa EU:n elpymispaketista 2,7 miljardia, ja vielä selvitetään, mihin sitä ollaan jakamassa. Tukea jaetaan tällä vauhdilla vuoden päästä, eli mitä tekemistä sillä on enää elvytyksen kanssa? Espanja on teke-mässä monen miljardin panostuksen akkutehtaisiin, ja Italian koko paketin arvo on 200 miljardia. Paketti on erittäin epäreilu suomalaisten yritysten näkökulmasta. Ministeri Lin-tilä, mitä luulette, mikä on suomalaisten vientiyritysten kilpailu suhteessa Etelä-Euroop-paan, kun tuet EU:ssa jakaantuvat näin epätasaisesti?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Lintilä.

16.13 **Elinkeinoministeri Mika Lintilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Minun on vaikea uskoa, että esimerkiksi Espanjassa akkuteollisuudelle tulee jokin merkit-tävä erillinen tuki niihin hankkeisiin, koska edelleen meillä on olemassa EU-säädökset sii-tä, paljonko kansalliset tuet voivat olla missäkin, eli sillä tavalla en usko siihen.

Me ollaan tehty erittäin hyvä pohjatyö tämän paketin osalta, ja uskon, että sillä se saa-daan. Mielenkiinto suomalaisilla yrityksillä on ollut erittäin hyvä, ja tätä on tehty paljon niin alueitten kuin yritysten kanssa yhdessä. Haaste on tietysti se, että meidän pitää saada se mahdollisimman tehokkaasti, niin että sen vaikuttavuus on mahdollisimman suuri.

Mutta siihen, että se tulisi aiheuttamaan selkeitä kilpailullisia, voisiko sanoa, erilaisia ti-lanteita: on EU:n tehtävä pitää huoli siitä, että se ei vääristä kilpailua.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Sipilä.

16.14 **Juha Sipilä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toisin kuin täällä jat-kuvasti väitetään, tämä ei ole erillinen osa seitsemänvuotista rahoituskehystä, se on koko-naisuus. Kokonaisuudessa on aina osia, jotka ovat hyviä, ja siinä on osia, jotka ovat huo-noja. Lasken tämän sinne huonompaan päähän, mutta jos tämä tässä salissa kaadetaan, niin kuvitelkaa sitä tilannetta, kun Suomen pääministeri ja valtiovarainministeri menevät neu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 49/2021 vp

vottelemaan siitä seuraavasta budjetista. Huonosti käy. Tämä seitsemän vuoden rahoituskehys... [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä — Puhemies koputtaa]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Sipilällä on puheenvuoro.

Kiitoksia, puhemies! — Suomelle neuvoteltiin erittäin hyvä seitsemän vuoden rahoituskehys, ja siitä kyllä tulee paljon huonompi, jos sitä lähdetään neuvottelemaan uudelleen. Kyllä vetoan tähän saliin, että kyllä tässä on yhtä isosta päätöksestä kysymys, kuin siinä, ollaanko EU:ssa vai eikö olla EU:ssa, [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei ole siitä kysymys!] ja silloin, jos haluamme olla EU:ssa, niin voimme verrata esimerkiksi rikkaaseen Norjaan...

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja minuutti täynnä. Ja nyt kysymys.

Voisiko valtiovarainministeri kertoa — Kauppalehti tässä teki tutkimusta siitä, mikä on Suomen ja [Puhemies koputtaa] rikkaan Norjan valtiolainojen korkoero tällä hetkellä, ja sillä voi perustella EU:ssa pysymistä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja ministeri Vanhanen, olkaa hyvä.

16.16 Valtiovarainministeri Matti Vanhanen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Norja on sen verran vähän ehkä valtionlainamarkkinoilla, että me emme ole ministeriössä pystyneet varmuutta saamaan tästä erosta, mutta Kauppalehdessä oli tällainen arvio, että kun meillä on monta velkakirjakierrosta ja saadaan miinuskorolla, niin Norjalla on selvästi plussalla, 1 prosentin molemmin puolin. En pysty ministeriön puolesta varmistamaan, että näin on. Ja se kertoo tietysti siitä, että yhteisvaluuttaan osallistuva pieni maa, joka huolehtii omasta taloudestaan luotettavalla tavalla, on ainakin viime vuosien perusteella hyötynyt valtavasti korossa tästä järjestelmästä. Ja taas ulkopuolinen maa, vaikka on eräs maailman rikkaimmista maista, Norja, ei näemmä pysty samaan korkotasoon, jolla hyödyttää itseään.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Niikko.

16.17 Mika Niikko ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä keskustelu on kyllä aika uskomatonta, koska tämä menee koko ajan sivuraiteelle siitä, miksi Suomi on tässä mukana — se on se perimmäinen kysymys. Ja nyt me saatiin vastaus äsken täältä hallituksen jäseniltä. Me ollaan sen takia mukana tässä paketissa, koska euro ja sen mukana myös EU:n jäsenyys menisivät. Onko tämä se hallituksen virallinen kanta? Onko meidät kiristetty mukaan tähän sen takia, että EU:n jäsenyys on katkolla monessa maassa?

Tosiasiaa me tiedämme, että tällä pelastetaan euroa, tällä pelastetaan saksalaisia ja ranskalaisia pankkeja, joilla on yksistään yli 1 000 miljardia saatavia pelkästään Italialta. Me tiedämme nämä tosiasiat tässä talossa, ja nytten te maalaatte täällä kansalle sellaisia uhkakuvia, että nyt jos tämä eduskunta ei hyväksy tätä pakettia, se tarkoittaa samaa kuin että Euroopan unioni hajoaisi. Eikö teitä yhtään hävetä? Puhukaa totta kansalle, että...

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt kysymys!

Pöytäkirjan asiakohta PTK 49/2021 vp

...heitä tullaan verottamaan aika reippaasti tämän jälkeen. Arvoisa valtiovarainministeri, [Puhemies: Aika!] paljonko Suomen nettomaksut ovat tämän tukipaketin kanssa? Kerropas se.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: No niin, ja ministeri Vanhanen.

16.18 Valtiovarainministeri Matti Vanhanen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nettomaksu tämän paketin osalta liikkuu noin kolmen miljardin tasolla. Se maksetaan 37 vuoden päästä. Se saattaa vielä hieman vaihdella siitä, mikä meidän lopullinen saantimme on.

Mutta tähän teidän kysymyksessänne olleeseen arvioon siitä, että tämä paketti tehtäisiin sen takia, että Etelä- ja Keski-Euroopassa olisi pankkeja, jotka muuten kaatuisivat: Minä en pysty allekirjoittamaan sitä, että näin on. Mutta jos se pitäisi paikkansa, niin ajatellaanko niin, että antaa pankkien mennä? Muistammeko, mitä tapahtui 2008 ja 2009 Yhdysvalloissa, sitten Islannissa? Yksi merkittävä pankki Yhdysvalloissa aiheutti maailmanlaajuisen laman. Meillä meni yli 8 prosenttia kansantuotteesta sen seurauksena välittömästi. Meidän ei kannata manata sitä, että antaa vain pankkien kaatua Etelä-Euroopassa. [Mika Niikon välihuuto] Se aiheuttaisi valtavan katastrofin, paljon suuremman katastrofin kuin tällä hetkellä korona aiheuttaa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Valtonen.

16.19 Elina Valtonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On yleistä tietoa, että tosiasiallinen taloudellinen yhteisvastuu Suomelle ei tämän paketin myötä lisäännä, koska olemme mukana rahaliitossa ja eurojärjestelmän kautta meidän yhteisvastuumme on yli 80 miljardia jo tällä hetkellä, ja vastaavasti, jos elpymisvälinettä ei tehtäisi, niin se tulisi sitä kautta vähintään samassa laajuudessa. Siksi on harhaanjohtavaa puhua, että tämä jotenkin lisäisi meidän maksusuuttamme.

Toisaalta perussuomalaisethan ovat johdonmukaisesti myös kannattaneet euroeroa. Heillä on kaksi vuotta sitten julkistetussa ohjelmassa siitä kaksi skenaariota, ja varmaan he joskus kertovat Suomen kansalle, miten haluavat euroeron toteuttaa.

Mutta olisin kysynyt pääministeriltä: kun tämä on enemmänkin tällainen Euroopan yhtenäisyyden symboli ja vahvasti muut Euroopan maat ovat tähän sitoutuneet, niin onko Suomen hallitus sitoutunut siihen, että rahaliitossa palattaisiin pitkällä aikavälillä takaisin noudattamaan no bail-out -periaatetta? [Perussuomalaisten ryhmästä: Pitkällä aikavälillä? Miksei heti?]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Pääministeri Marin.

16.20 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten eurooppaministeri Tuppurainen sanoi, me lähdemme tietenkin siitä, että jokainen jäsenmaa vastaa itse omasta taloudestansa, itse omista veloistansa, ja me emme ole kannattaneet tämänkaltaisia kysymyksiä, joita tässä esiin nousi.

Tämän elpymisvälineen iso kuva, se iso kuva, joka tässä salissa ehkä osan edustajista puolelta halutaan unohtaa, on se, minkä takia tämänkaltaisen väline ylipäätensä on tehty. Se on tehty sen vuoksi, että me olemme globaalissa pandemiassa, joka on iskenyt paitsi ih-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 49/2021 vp

misten terveyteen myös reaalityouteen aivan ennennäkemättömällä tavalla — aivan ennennäkemättömällä tavalla on iskenyt jokaisen jäsenmaan, kaikkien maailman maiden reaalityouteen — sen vuoksi, että me olemme joutuneet ottamaan tiukkoja rajoitustoimia käyttöön, sulkemaan yhteiskunnan osa-alueita. Ja tällä elpymisvälineellä pyritään nostamaan koko Eurooppa yhdessä jaloilleen tästä poikkeuksellisen syvästä kriisistä, jonka keskellä me yhä valitettavasti olemme. Se on se ydin, minkä takia tällaista pakettia on lähdetty tekemään, ja Suomi on osa Euroopan unionia. Me olemme osa [Puhemies koputtaa] Euroopan unionia, me olemme olleet [Puhemies koputtaa] osa näitä neuvotteluita Euroopan unionin jäsenmaana, [Puhemies: Ja aika on täynnä!] ja sen vuoksi mekin olemme tietenkin tähän pakettiin vaikuttaneet.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Lindtman.

16.22 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toisin kuin ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja Mika Niikko väitti, niin tässä paketissa — toisin kuin siinä, minkä viime vaalikaudella hän itse ja monet muut perussuomalaiset hyväksyivät — ei ole sisällä pankkien tukemista. Toisin kuin Mika Niikko ja useat muut perussuomalaiset viime vaalikaudella hyväksyivät, tässä ei ole kyse vain euroalueiden maiden vastuulla olevasta vaan koko EU:n paketista. Siihen liittyy keskeisesti tämä monivuotinen rahoituskehys, ja kyllä, tähän ratkaisuun liittyy myös se, mihin joukkoon me kuulumme. Meidän paikkamme on EU:ssa, ja sillä, että nyt Suomen eduskunta hylkäisi tämän paketin EU:n omista varoista, olisi järjestyttävät vaikutukset koko Euroopan toimintakykyyn ja kykyyn elpyä tämän pandemian jälkeen. Sitä kautta, arvoisa puhemies, sillä olisi myös järjestyttävät vaikutukset [Puhemies: Ja kysymys!] Suomen kasvuun ja työllisyyteen. Miten Itävalta, Saksa, Alankomaat ja Ruotsi, jotka olivat myös näitä tiukkoja — onko siellä [Puhemies koputtaa] tämä paketti hyväksytty?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Tuppurainen.

16.23 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Enemmistö EU:n jäsenmaista on jo ratifioinut tämän niin sanotun omien varojen päätöksen, ja osassa maista päätöksenteko on vielä kesken, kuten Suomessa. Esimerkiksi Itävallassa vielä on kesken, samoin Hollannissa, mutta ei siellä tietääkseni ole käyty tämän tyyppistä keskustelua kuin täällä Suomessa, mikä on liittynyt tähän juridiikkaan. Tämä on jotenkin hyvin sellainen suomalainen keskustelu tässä kokonaisuudessa ollut.

Me olemme katsoneet, että tämän kokonaisuuden oikeusperusta lähtee artiklasta 122, joka poikkeuksellisessa kriisitilanteessa — tämä koronapandemia on verrattavissa esimerkiksi luonnonkatastrofiin — mahdollistaa jäsenmaiden välisen taloudellisen solidaarisuuden. Se ei ole vastoin no bail-out -periaatetta. Tätä 125 artiklaa tässä ei rikota. Uskoisin, että tämä nyt etenee kaikissa jäsenmaissa, ja katseet kohdistuvat nyt myös Suomeen. Me teemme tämän päätöksen perustuslakivaliokunnan edellyttämällä tavalla, se on selvää. Kahden kolmasosan määränemmistö tähän päätöksentekoon tarvitaan, [Puhemies koputtaa] ja tässä on kysymyksessä kaikkien EU-maiden budjetti. Jos Suomi sen hylkää, budjetti kaatuu.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 49/2021 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt on aika täynnä.